

LA FUNDACIÓ DE CASTELLÓ

LA FUNDACIÓ DE CASTELLÓ

GUIÓ:
ANTONI JOSEP
GASCÓ SIDRO

IL·LUSTRACIONS:
JESÚS HUGUET
ENGUITA

Col·lecció Gràfica, Sèrie Còmics, 18
© Acadèmia Valenciana de la Llengua
© Antoni Josep Gascó Sidro
© Jesús Huguet Enguita

Edita: Publicacions de l'Acadèmia
Valenciana de la Llengua. Avinguda
de la Constitució, 284. 46019, València
avl@gva.es
www.avl.gva.es

Disseny i maquetació: Estudi U-GET!
Impressió: Set i Set Impressors, SL

ISBN: 978-84-482-6441-3
Depòsit Legal: V-520-2020

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA

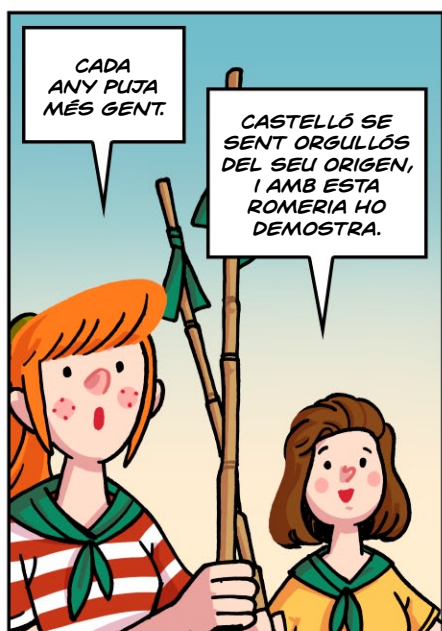

Ajuntament de
Castelló

TENIM BON DIA, MARTA.

SÍ, ADRIANA, FINS FA CALOR AL MARÇ.

CADA ANY PUJA MÉS GENT.

CASTELLÓ SE SENT ORGULLÓS DEL SEU ORIGEN, I AMB ESTA ROMERIA HO DEMOSTRA.

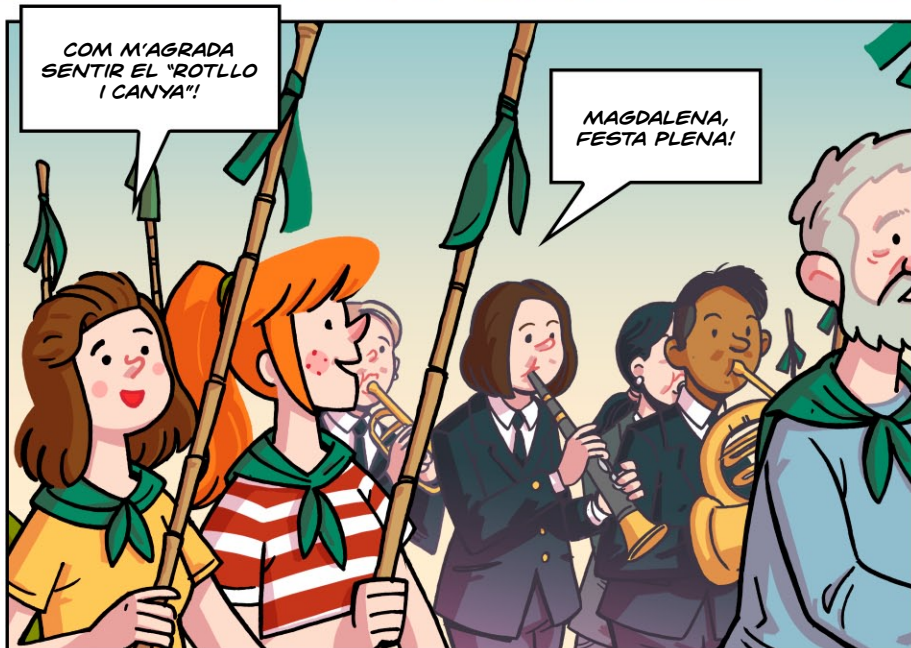
FA GOIG TROBAR-SE AMB TANTA GENT CONEGLUDA.

MIRA! EIXE NO ÉS PAU?

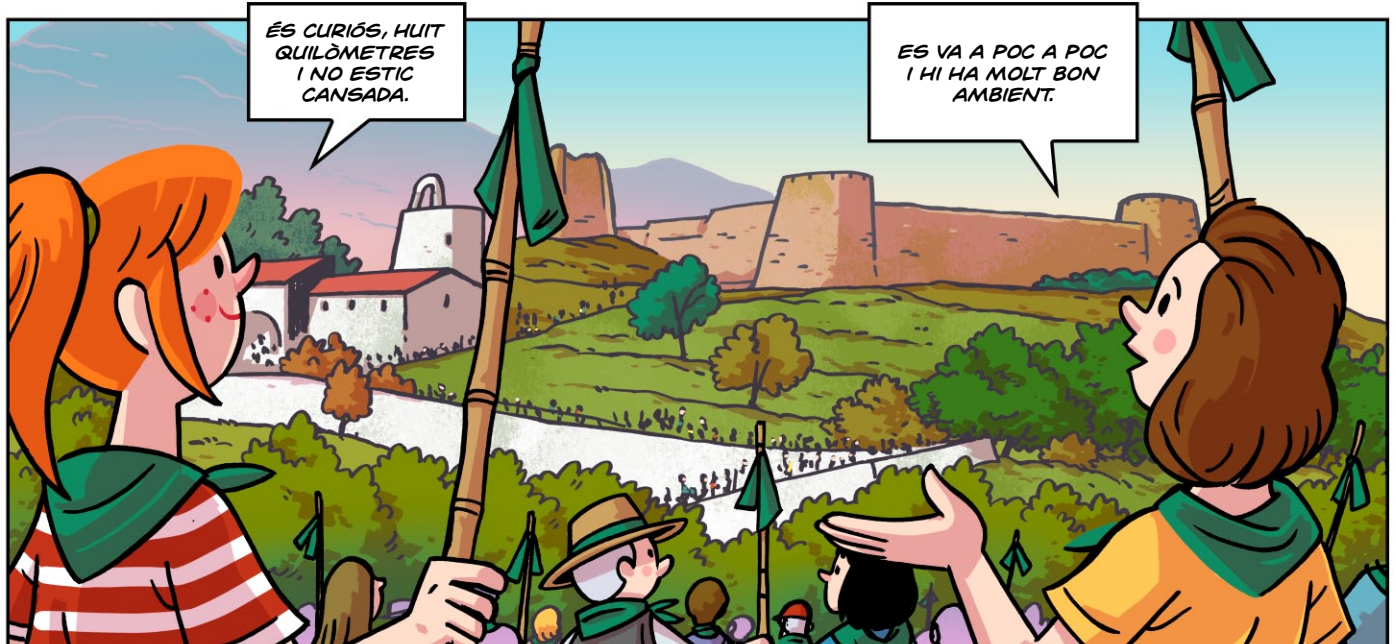
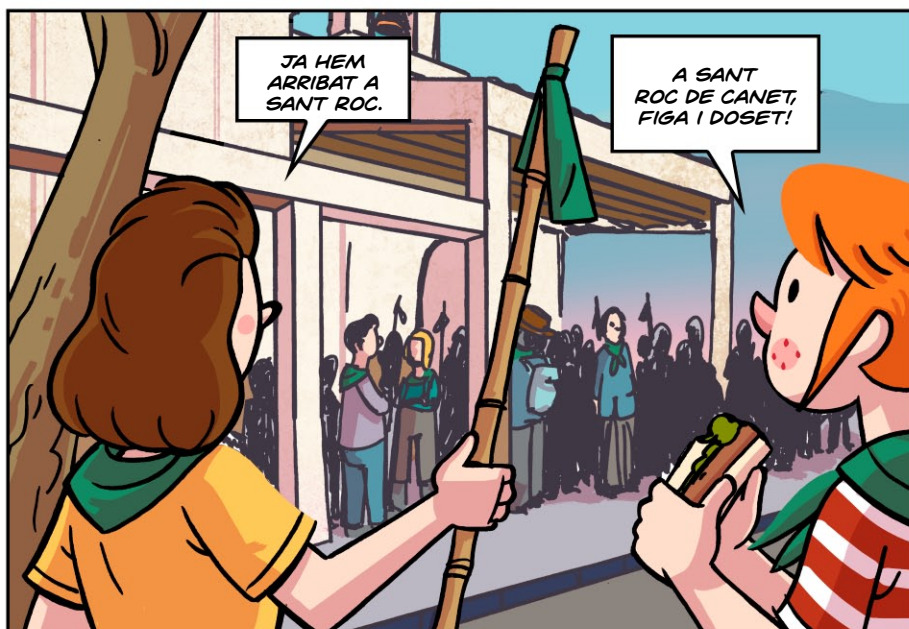
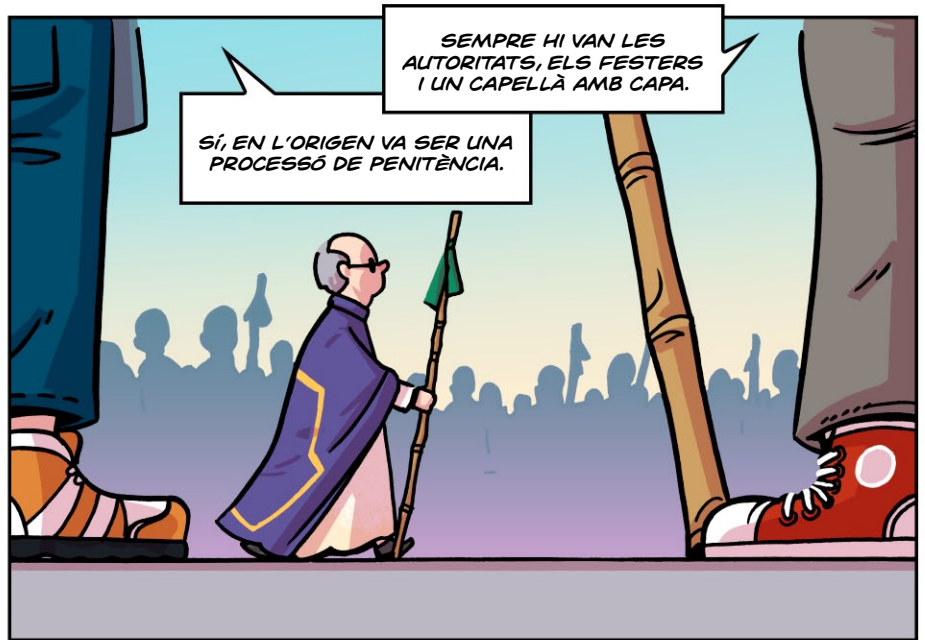

EI, XIKES! ENGUANY ESTÀ MOLT ANIMADA LA ROMERIA, TAT?

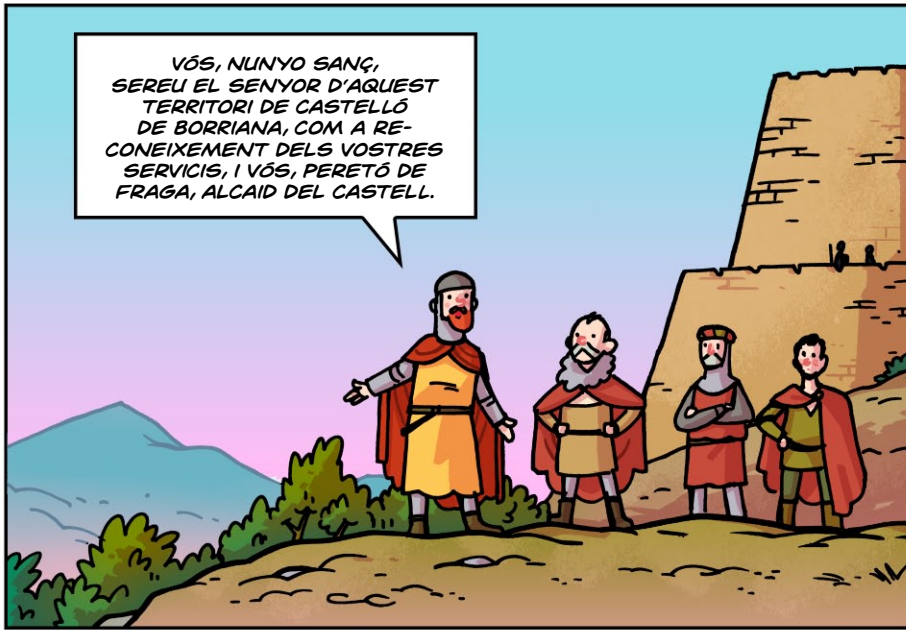

COM M'AGRADA SENTIR EL "ROTLLLO I CANYA"!

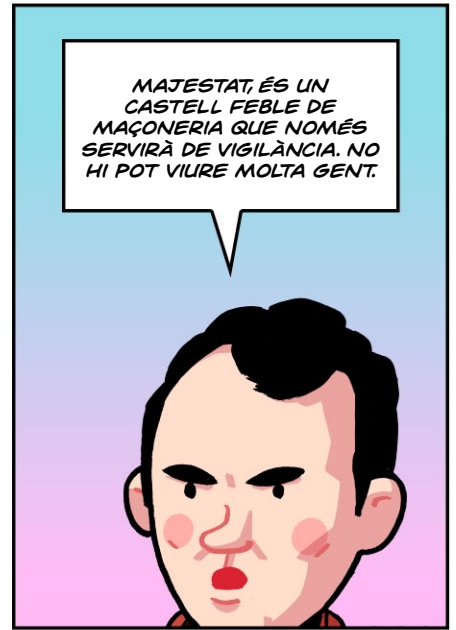
MAGDALENA, FESTA PLENA!

VÓS, NUNYO SANÇ, SEREU EL SENYOR D'AQUEST TERRITORI DE CASTELLÓ DE BORRIANA, COM A RE-CONeixEMENT DELS VOSTRES SERVICIS, I VÓS, PERETÓ DE FRAGA, ALCAID DEL CASTELL.

MAJESTAT, ÉS UN CASTELL FEBLE DE MAÇONERIA QUE NOMÉS SERVIRÀ DE VIGILÀNCIA. NO HI POT VIURE MOLTA GENT.

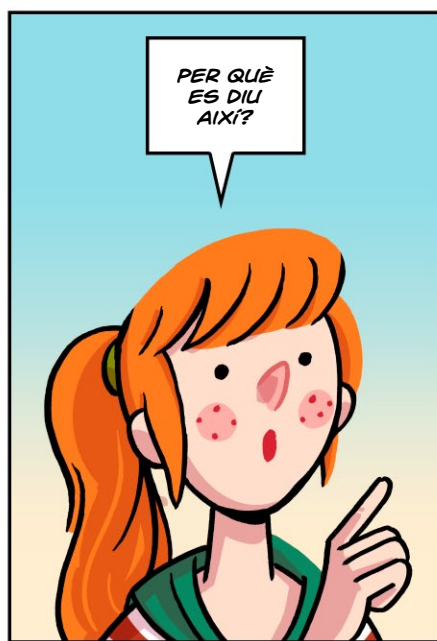
EN EFECTE, PERÒ DOMINA TOTA LA PLANA FINS A LA MAR.

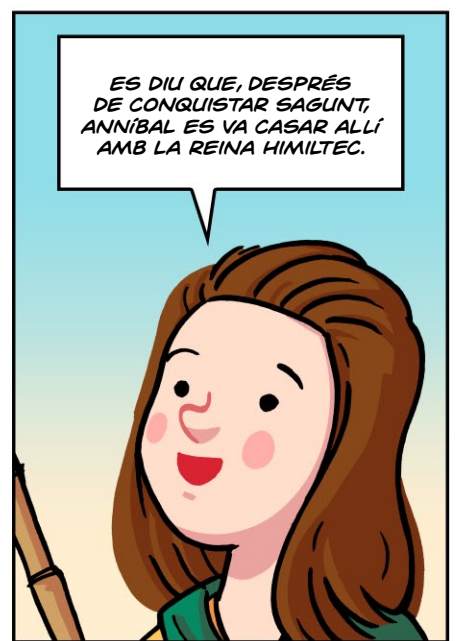
"NUNYO SANÇ VA CONCEDIR PRIVILEGIS ALS CRISTIANS QUE VINGUEREN A POBLAR ESTES TERRES."

ACÍ TENIU AQUESTA CARTA DE POBLACIÓ, VOS ASSENTAREU A BENIMAFUMET, AL COSTAT DE LA FONT DE LA REINA.

PER QUÈ ES DIU AIXÍ?

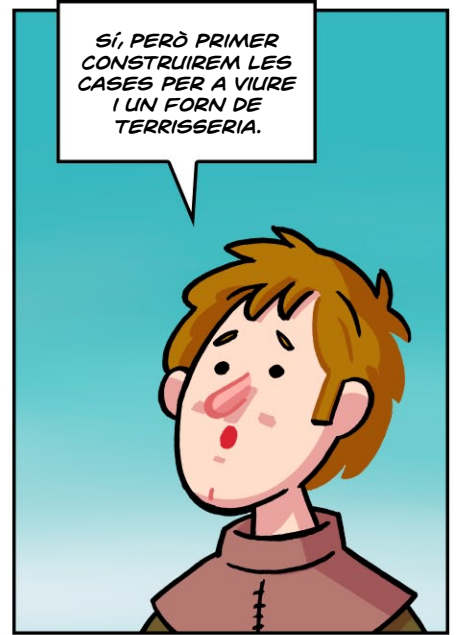

ES DIU QUE, DESPRÉS DE CONQUISTAR SAGUNT, ANNIBAL ES VA CASAR ALLÍ AMB LA REINA HILMTEC.

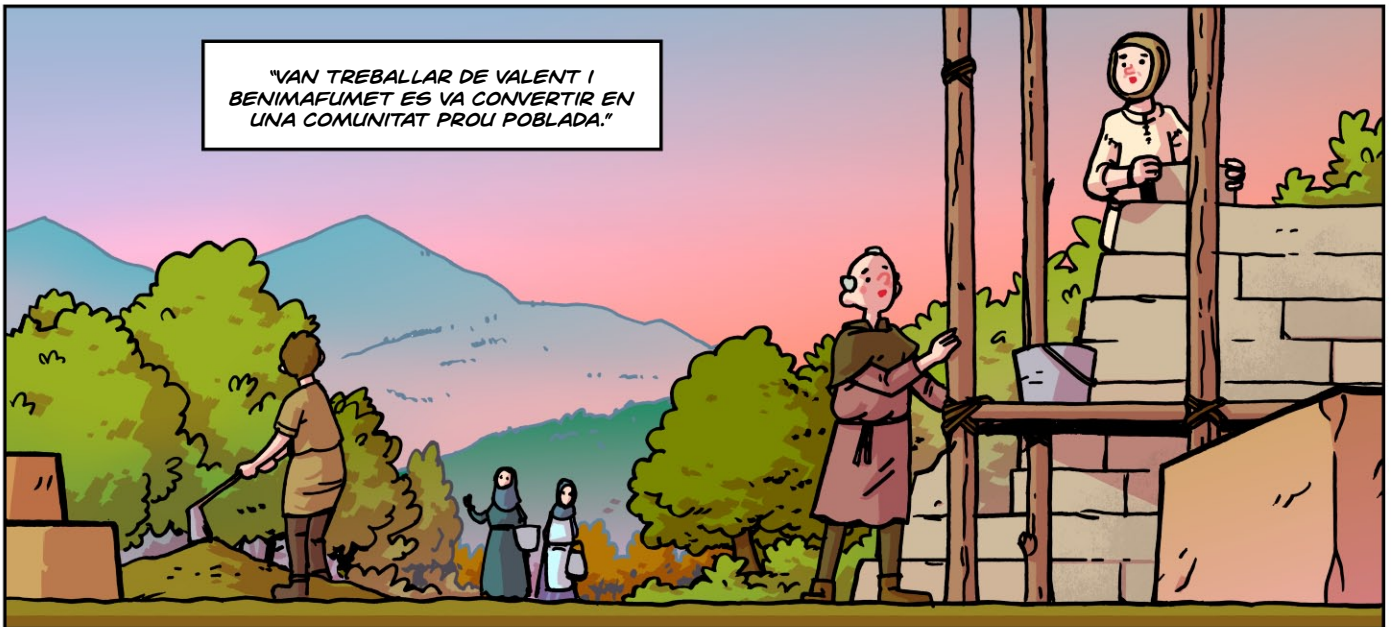

ÉS BONA TERRA DE CULTIU, I LA FONT DONA AIGUA ABUNDANT.

EL SENYOR ORDENA FER MURALLES I UN FORN.

SÍ, PERÒ PRIMER CONSTRUÏREM LES CASES PER A VIURE I UN FORN DE TERRISSERIA.

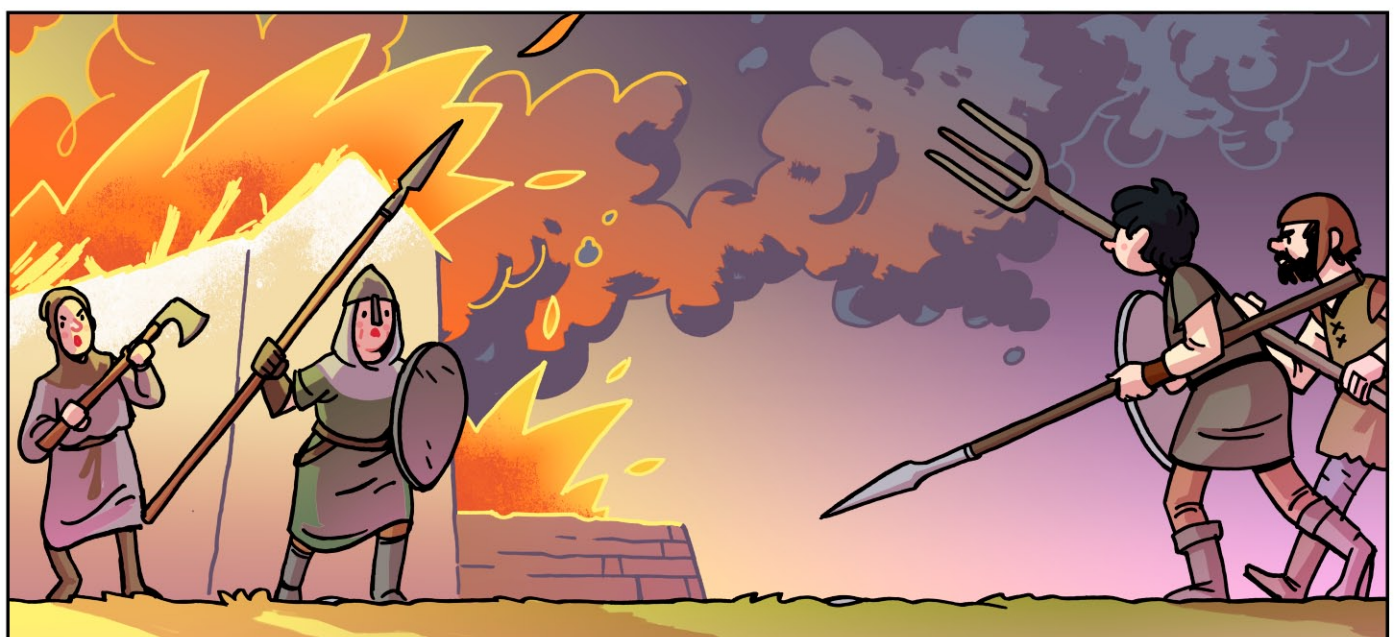
"VAN TREBALLAR DE VALENT I BENIMAFUMET ES VA CONVERTIR EN UNA COMUNITAT PROU POBLADA."

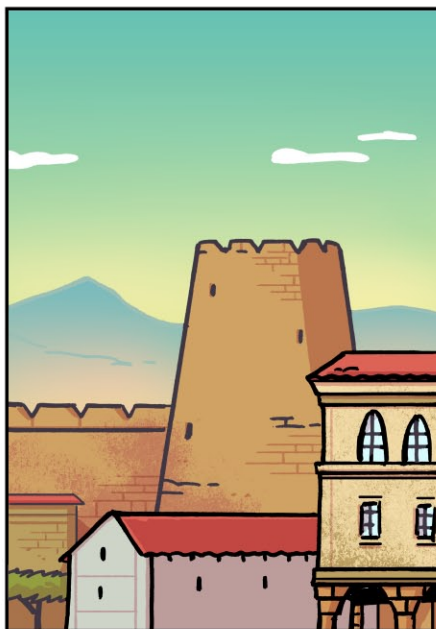
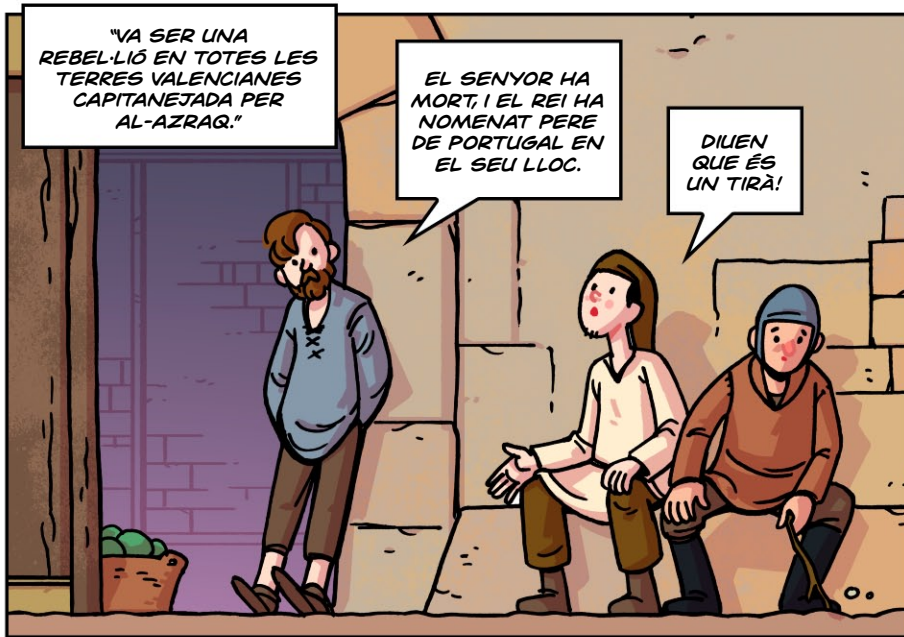

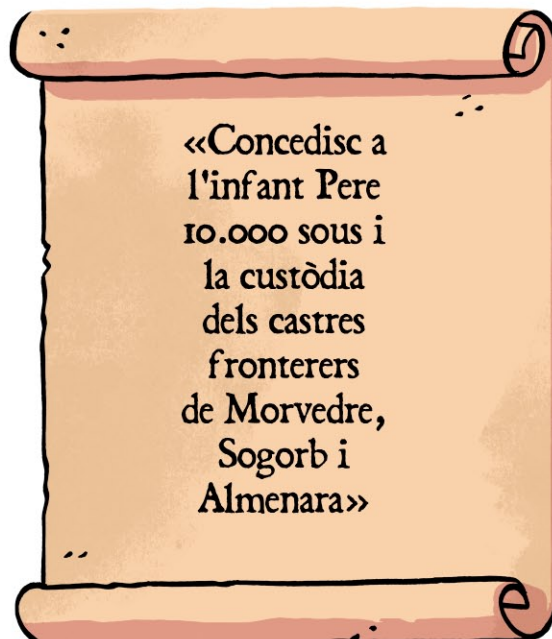
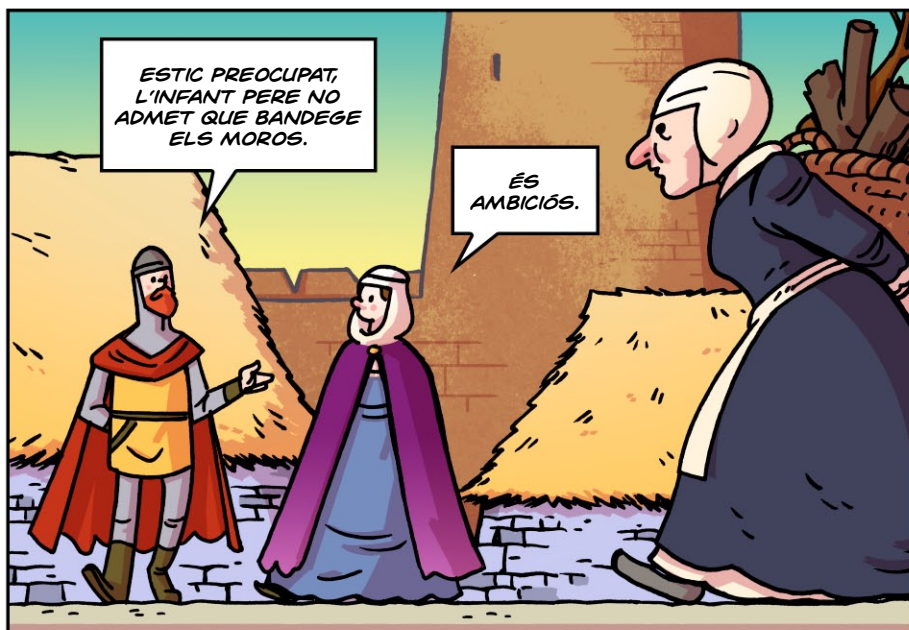
EL REI HA ARRIBAT A VALÈNCIA. ELS MOROS ENS DEIXARAN TRANQUILS.

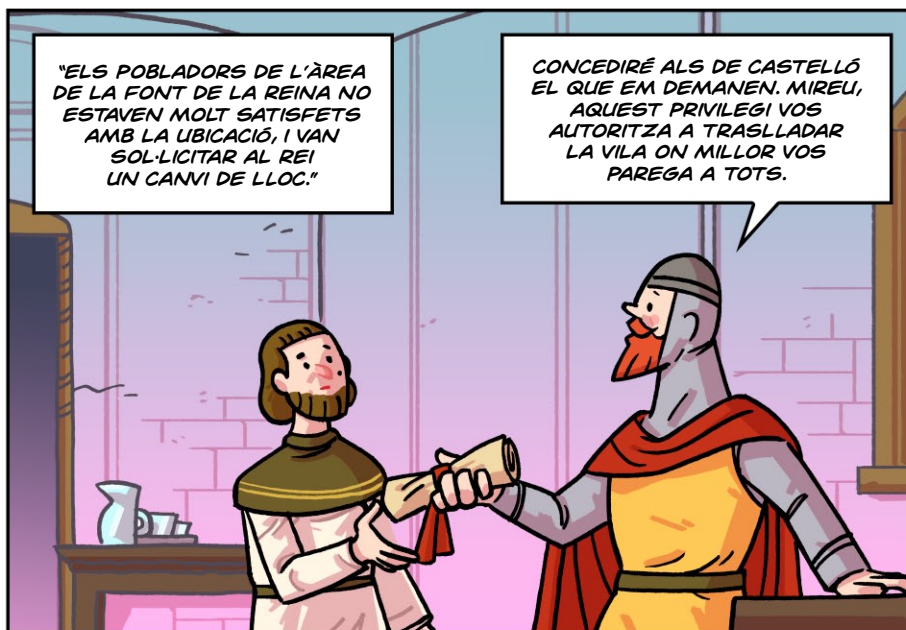
LA PROVA ÉS QUE NO PAREN D'ARRIBAR NOUS POBLADORS.

"ELS POBLADORS DE L'ÀREA DE LA FONT DE LA REINA NO ESTAVEN MOLT SATISFETS AMB LA UBICACIÓ, I VAN SOL·LICITAR AL REI UN CANVI DE LLOC."

CONCEDIRÉ ALS DE CASTELLÓ EL QUE EM DEMANEN. MIREU, AQUEST PRIVILEGI VOS AUTORITZA A TRASLLADAR LA VILA ON MILLOR VOS PAREGA A TOTS.

ON VOLDRIEU SITUAR LA NOVA VILA?

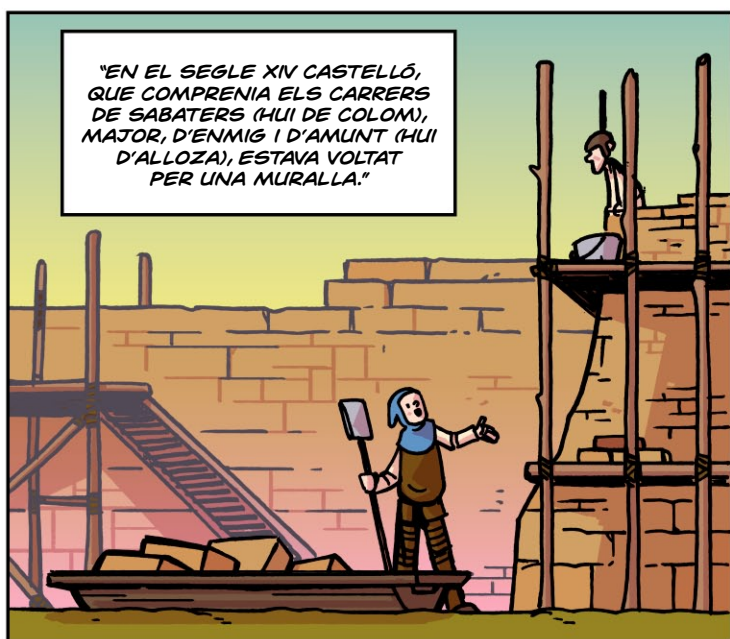

EN L'ALQUERIA DE BENIRABE!

I AIXÒ?

ÉS FÈRTIL I LA TRAVESSA EL CAMÍ QUE UNIX VALÈNCIA AMB BARCELONA.

EL TERRENY ÉS MÉS FERM PER A CONSTRUIR UNA MURALLA I TÉ LA MAR A MENYS D'UNA LLEGUA.

"EN EL SEGLE XIV CASTELLÓ, QUE COMPRENIA ELS CARRERS DE SABATERS (HUI DE COLOM), MAJOR, D'ENMIG I D'AMUNT (HUI D'ALLOZA), ESTAVA VOLTAT PER UNA MURALLA."

De la villa de Castelló de la Plana.

La villa de Castelló de la Plana fue las c...

"COM ES POT VORE EN EL PLÀNOL DE LA CRÒNICA DE VICIANA."

PROMPTE LA CIUTAT ES VA FER MOLT PRÒSPERA I EL REI PERE IV LI VA CONCEDIR EN 1326 EL PRIVILEGI DE SER CAPITAL DE LA GOVERNACIÓ DE LA PLANA, QUE COMPRENIA LES TERRES ENTRE EL RIU D'UIXÓ I EL SÈNIA.

"EN 1366 VA SUCCEIR UN FET PRODIGIÓS: EL LLAURADOR PEROT DE GRANYANA TROBÀ EN LES SEUES TERRES LA IMATGE DE LA MARE DE DÉU DEL LLEDÓ, PER LA QUAL ELS CASTELLONENCS VAN SENTIR IMMEDIATAMENT UNA GRAN DEVOCIÓ, I LI VAN CONSTRUIR UNA ERMITA."

"NO TOT ANAVEN A SER BONES NOTÍCIES. LA PESTA BUBÒNICA ES VA ESTENDRE PER TOTA LA MEDITERRÀNIA I VA CAUSAR UNA GRAN MORTALDAT."

LA PESTA!!!

"PER A DEMANAR A DÉU CLEMÈNCIA, ELS CASTELLONENCS, COM MOLTS ALTRES POBLES, VAN PEREGRINAR PER PRIMERA VEGADA AL CASTELL VELL, L'ASSENTAMENT ORIGINARI DELS SEUS AVANTPASSATS."

LES PESTES, LES GUERRES, LES SEQUERES, LES PLAGUES... VAN FER HABITUALS LES ROMERIES AL LLARG DELS SEGLES. LA CAPELLA DEL CASTELL VELL ESTAVA EN RUÏNES, QUAN VA APARÈIXER PER ESTES TERRES EN 1451 UN FRARE CISTERCENC.

AL CASTELL VELL HI HA UN MONJO BARBUT QUE ESTÀ CONSTRUINT SOL UNA ERMITA EN L'ANTIC ALJUB, AL COSTAT D'UNA TORRE DEL CASTELL.

HEM DE PUJAR A AJUDAR-LO. DÉU ENS BENEIRÀ ESTA PENITÈNCIA.

FEIA FALTA UNA CAPELLA PER A LES ROGACIONS QUE FEM EN TEMPS DE CALAMITATS.

FRARE ANTONI, A QUI DEDICAREM L'ERMITA?

A SANTA MARIA MAGDALENA. EL MEU ORDE LI TÉ UNA GRAN DEVOCIÓ, I TAMBÉ ELLA VA VIURE SOLA EN LES MUNTANYES FENT PENITÈNCIA.

"L'ERMITA AMB ARCS DE FERRADURA ISLÀMICS A L'INTERIOR, LA TORRE DEL CASTELL ANNEXA, LES QUADRES I L'HABITATGE DE L'ERMITA, ES VAN CONVERTIR EN UN LLOC ENTRANYABLE PER ALS CASTELLONENCS, QUE HI VAN PEREGRINAR SOVINT ENTRE ELS SEGLES XV I XVII EN TEMPS DE CALAMITATS."

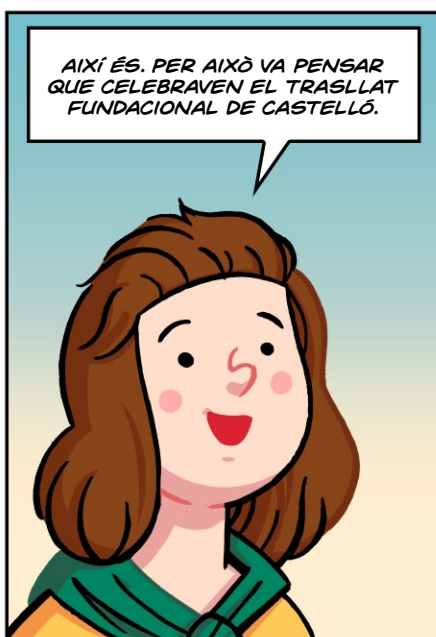
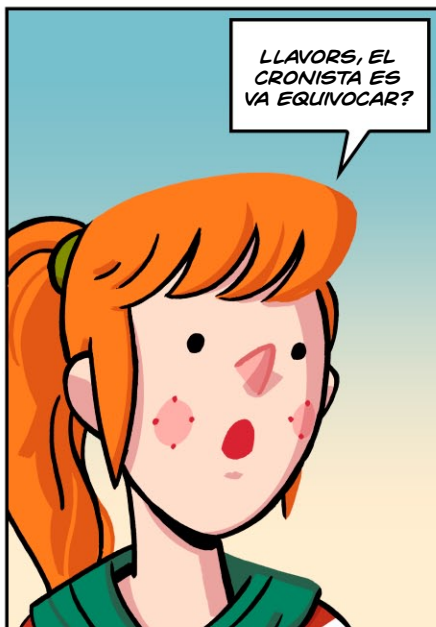
PERÒ LA ROMERIA HUI COMMEMORA LA FUNDACIÓ DE CASTELLÓ.

TENS RAÓ, MARTA. VORÀS PER QUÈ.

"EL CRONISTA DE LA CIUTAT LLORENS DE CLAVELL VA TROBAR EN EL SEGLE XVIII, EN L'ARXIU MUNICIPAL, UN TEXT AMB EL PRIVILEGI DEL TRASLLAT."

UN POQUET BOVOS...
BAIXAR DE NIT, QUAN
PODIEN FER-HO DE DIA.

JA T'HE DIT QUE ÉS UNA
LLEGENDA QUE NAIX DEL
FET QUE LA ROMERIA
TORNAVA DE NIT A LA
CIUTAT. ENCARA QUEDAVA,
COM HUI, MOLTA HERÈNCIA
DEL CARÀCTER PENITENCIAL.

IMAGINAT
LA COMITIVA...

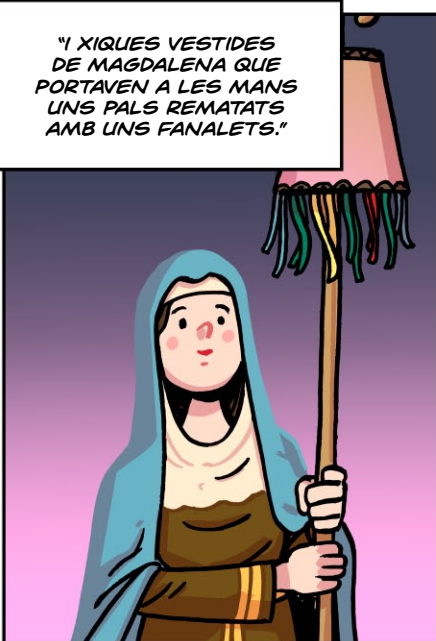
"CONFRARIES
RELIGIUSES
AMB CIRIS..."

"...CARROS TEATRALS
AMB ESCENES DE LA VIDA
DE LA MAGDALENA..."

"I XIQUES VESTIDES
DE MAGDALENA QUE
PORTAVEN A LES MANS
UNS PALS REMATATS
AMB UNS FANALET'S."

"AL CAP D'UN
TEMPS ESTOS
FANALS EL'S
PORTAVA UN
SOL HOME."

"EN EL CENTRE HI HAVIA
UNA IMATGE DE SANTA
MARIA MAGDALENA,
PERQUÈ L'ESGLÈSIA
LA CONCEPTUA COM
A IL·LUMINADA I
IL·LUMINADORA, I PER
AIXÒ LA SEUA RELACIÓ
AMB LA LLUM."

LLAVORS, ES VAN AJUNTAR LES DOS LLEGENDES!

MOLT BEN VIST. EL GAIATO PATRIARCAL DEL FANALET ES VA UNIR ALS LLUMS DE LA PROCESSÓ NOCTURNA RELIGIOSA.

PERÒ HUI LES GAIATES, NO TENEN RES DE RELIGIÓS?

LA DESFILADA FESTIVA DE LES GAIATES, AMB COMISSIONS I MÚSIQUES, L'OBRI LA PROCESSÓ PENITENCIAL

COM SAPS TANTES COSES DE LA NOSTRA HISTÒRIA?

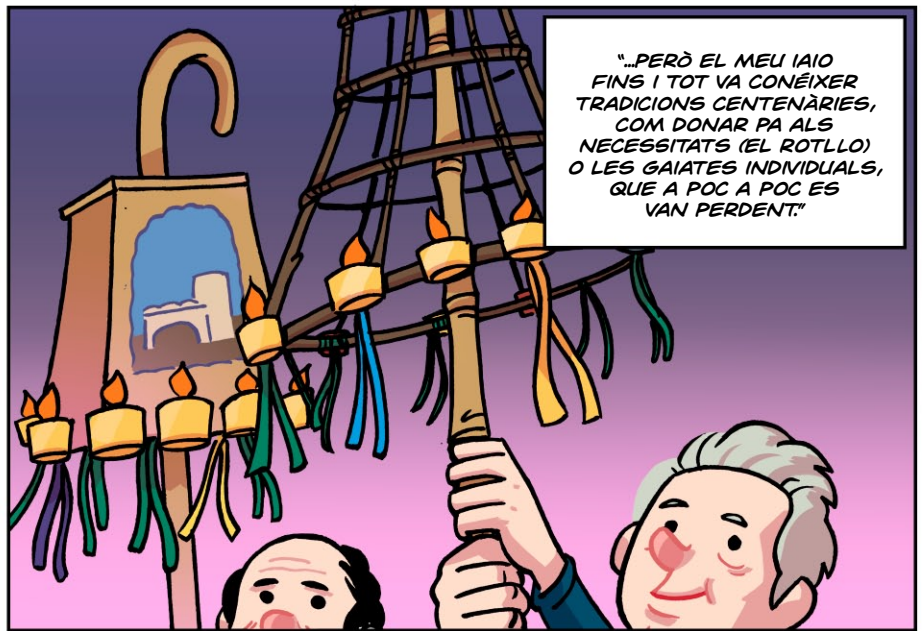

"EL MEU IAIO ÉS EL CRONISTA DE LA CIUTAT I VA SUBSTITUIR ELS CONTES PER HISTÒRIES DE CASTELLÓ QUE M'EMBADALIXEN."

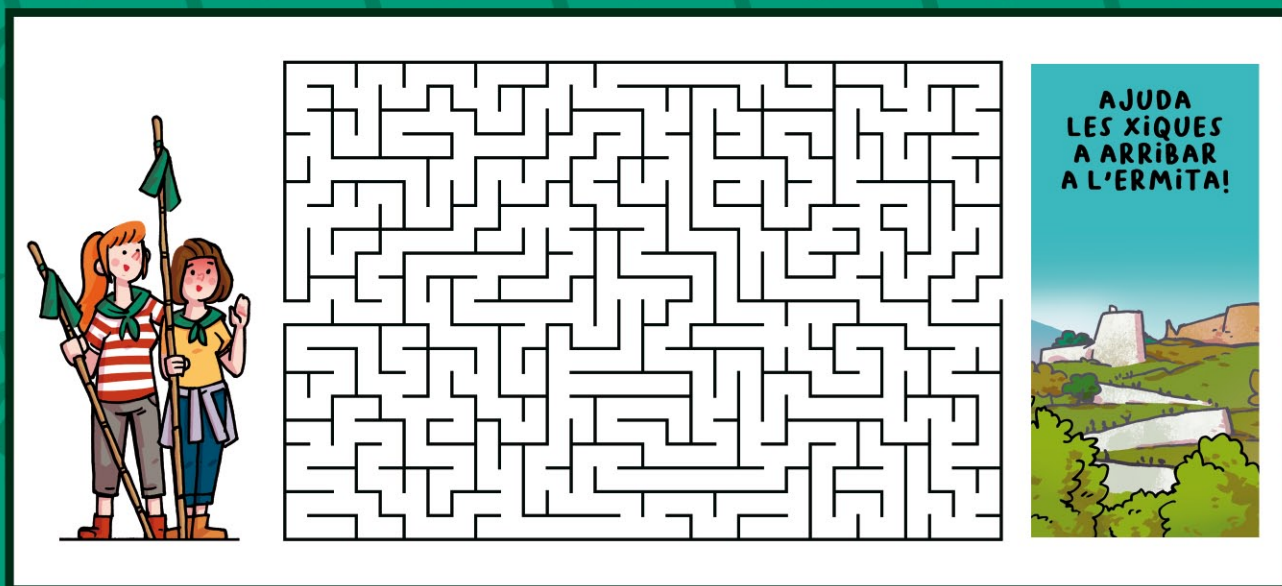

LES CANYES SIMBOLITZEN EL BORDÓ DELS PELEGRINS, COM A CASTELLFORT O LES USERES.

PERÒ, LES CANYES SÓN UN SÍMBOL D'ALEGRIA.

PASSATEMPS

AJUDA
LES XIQUES
A ARRIBAR
A L'ERMITA!

The puzzle consists of a large square maze. To the left of the maze are two young girls, one with red hair and one with brown hair, both holding long wooden poles with green flags. To the right of the maze is a small illustration of a hermitage with a white tower and a white building, situated in a green landscape with hills in the background.

BUSCA LES SET DIFERÈNCIES!

PINTA EL DIBUIX!

ACADÈMIA
VALENCIANA
DE LA
LLENGUA

Ajuntament de
Castelló